

Przypowieści o zagubionych

Egzegeza Łk 15,1-32

Wirkungsgeschichte

Historia oddziaływania Łk 15,1-32

Wirkungsgeschichte

1. *Tadeusz Różewicz – „Syn marnotrawny (z obrazu Hieronima Boscha)” (z tomu: Srebrny kłos, 1955);*
2. *G. Herling-Grudziński – „Inny świat”;*
3. *Jacek Karczmarski – „Syn marnotrawny” (odwołanie do obrazu Rembrandta)*

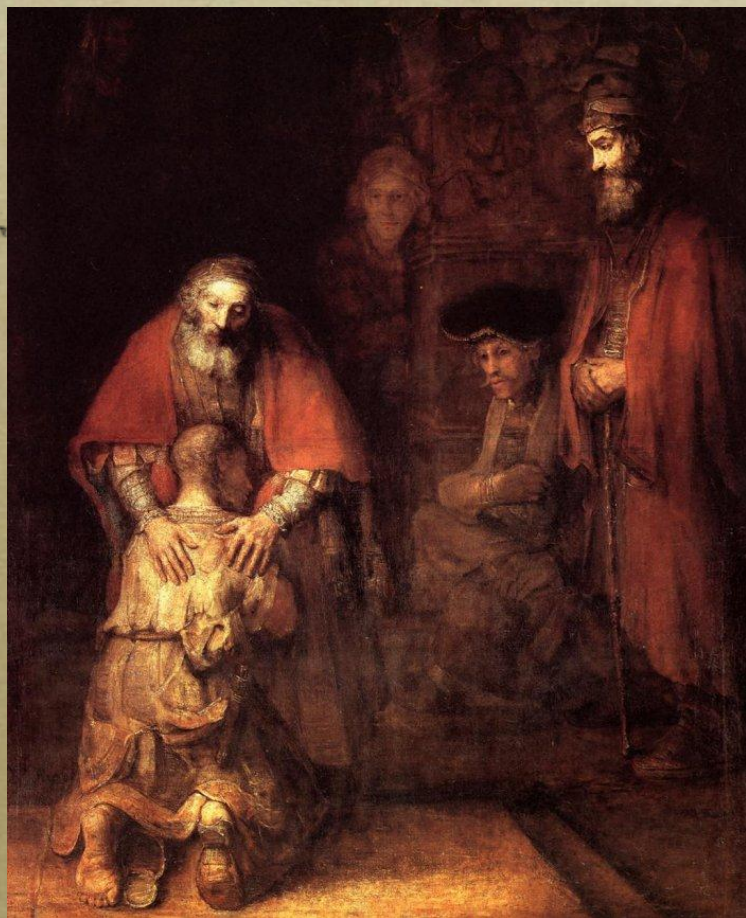
Wirkungsgeschichte

Rembrandt, 1668

Powrót syna marnotrawnego

Hieronim Bosch, ok. 1510

Wędrowiec



Adresaci przypowieści



Adresaci przypowieści

- *1. A zbliżali się do niego wszyscy celnicy i grzesznicy, aby go słuchać.*
- *2. Faryzeusze zaś i uczeni w Piśmie szemrali i mówili: Ten grzeszników przyjmuje i jada z nimi.*



Zagubiona owca i zgubiona
drachma

Zagubiona owca i zgubiona drachma

- 4. *Któż z was, gdy ma STO OWIEC, A ZGUBI JEDNĄ Z NICH, nie pozostawia dziewięćdziesięciu dziewięciu na pustkowiu i nie idzie za zgubioną, aż ją odnajdzie?*
- 5. *A odnalazłszy, kładzie ją na ramiona swoje i raduje się,*
- 6. ***I przyszedłszy do domu***, *zwołuje przyjaciół i sąsiadów, mówiąc do nich: Weselcie się ze mną, gdyż odnalazłem moją zgubioną owcę!*
- 7. ***Powiadam wam: Większa będzie radość w niebie z jednego grzesznika, który się upamięta, niż z dziewięćdziesięciu dziewięciu sprawiedliwych, którzy nie potrzebują upamiętania.***
- 8. *Albo, która niewiasta, MAJĄC DZIESIĘĆ DRACHM, GDY ZGUBI JEDNĄ DRACHMĘ, nie bierze światła, **nie wymiata domu** i nie szuka gorliwie, aż znajdzie?*
- 9. *A znalazłszy, zwołuje przyjaciółki oraz sąsiadki i mówi: Weselcie się ze mną, gdyż znalazłam drachmę, którą zgubiłam.*
- 10. ***Taka, mówię wam, jest radość wśród aniołów Bożych nad jednym grzesznikiem, który się upamięta.***

Zagubiona owca



Zgubiona drachma





Przypowieść o miłosiernym ojcu

Zagubieni synowie

- *11b. Pewien człowiek miał dwóch synów.*
- *12. I rzekł młodszy z nich ojcu: Ojcze, daj mi część majątności, która na mnie przypada. Wtedy ten rozdzielił im majątność.*
- *13. A po niewielu dniach młodszy syn zabrał wszystko i odjechał do dalekiego kraju, i tam roztrwonił swój majątek, prowadząc rozwiązłe życie.*

Zagubieni synowie

- *14. A gdy wydał wszystko, nastął wielki głód w owym kraju i on zaczął cierpieć niedostatek.*
- *15. Poszedł więc i przystał do jednego z obywateli owego kraju, a ten wysłał go do swej posiadłości wiejskiej, aby pasł świnie.*

Zagubieni synowie

- *16. I pragnął napęłnić brzuch swój omłotem, którym karmiły się świnie, lecz nikt mu nie dawał.*
- *17. A wejrząwszy w siebie, rzekł: Iluż to najemników ojca mojego ma pod dostatkiem chleba, a ja tu z głodu ginę.*

Zagubieni synowie

- *18. Wstanę i pójdę do ojca mego i powiem mu: Ojcze, zgrzeszyłem przeciwko niebu i przeciwko tobie,*
- *19. już nie jestem godzien nazywać się synem twoim, uczynź ze mnie jednego z najemników swoich.*

Zagubieni synowie

- *20. Wstał i poszedł do ojca swego. A gdy jeszcze był daleko, ujrzał go jego ojciec, użalił się i pobiegłszy rzucił mu się na szyję, i pocałował go.*
- *21. Syn zaś rzekł do niego: Ojcze, zgrzeszyłem przeciwko niebu i przeciwko tobie, już nie jestem godzien nazywać się synem twoim.*

Zagubieni synowie

- *22. Ojciec zaś rzekł do sług swoich: Przynieście szybko najlepszą szatę i ubierzcie go; dajcie też pierścień na jego rękę i sandały na nogi,*
- *23. I przyprowadźcie tuczne cielę, zabijcie je, a jedzmy i weselmy się,*

Zagubieni synowie

- 24. *Dlatego że ten syn mój był umarły, a ożył, zaginął, a odnalazł się. I zaczęli się weselić.*
- 25. *Starszy zaś syn jego był w polu. A gdy wracając zbliżył się do domu,*
- 26. *Ustyszał muzykę i tańce, i przywoławszy jednego ze sług, pytał, co to jest.*

Zagubieni synowie

- *27. Ten zaś rzekł do niego: Brat twój przyszedł i ojciec twój kazał zabić tuczne cielę, że go zdrowym odzyskał.*
- *28. Rozgniewał się więc i nie chciał wejść. Tedy ojciec jego wyszedł i prosił go.*

Zagubieni synowie

- *29. Ten zaś odrzekł ojcu: Oto tyle lat służę ci i nigdy nie przestąpiłem rozkazu twego, a mnie nigdy nie dałeś nawet koźlęcia, bym się mógł zabawić z przyjaciółmi moimi.*
- *30. Gdy zaś ten syn twój, który roztrwonił majątność twoją z nierządnicami, przyszedł, kazałeś dla niego zabić tuczne cielę.*

Zagubieni synowie

- *31. Wtedy on rzekł do niego: Synu, ty zawsze jesteś ze mną i wszystko moje jest twoim.*
- *32. Należało zaś weselić się i radować, że ten brat twój był umarły, a ożył, zaginął, a odnalazł się.*

Struktura przypowieści



Koncentryczna struktura tekstu

A – Prawo młodszego syna (11b-12)

B – Losy młodszego syna (13-16)

C – Postawa młodszego syna (17-19)

D – Powrót młodszego syna (20a)

E – Przyjęcie syna (20b-24)

D' – Powrót starszego syna (25)

C' – Postawa starszego syna (26-28)

B' – Losy starszego syna (29)

A' – Prawo starszego syna (31-32)



Centrum przypowieści – reakcja ojca

Reakcja ojca

- *uzalił się*

Reakcja ojca

- *użalił się*
- *pobiegł*

Reakcja ojca

- *użalił się*
- *pobiegł*
- *rzucił się na szyję*

Reakcja ojca

- *użalił się*
- *pobiegł*
- *rzucił się na szyję*
- *pocałował go*

Reakcja ojca

- *użalił się*
- *pobiegł*
- *rzucił się na szyję*
- *pocałował go*
- *przyodział syna (szata, sandały, pierścień)*

Reakcja ojca

- *uzalił się*
- *pobiegł*
- *rzucił się na szyję*
- *pocałował go*
- *przyodział syna (szata, sandały, pierścień)*
- *wyprawił ucztę*

Szata (Za 3,1-5)

- *1. Potem ukazał mi Jozuego, arcykapłana, stojącego przed aniołem Pana i szatana stojącego po jego prawicy, aby go oskarżać.*
- *2. Wtedy anioł Pana rzekł do szatana: Niech cię zgromi Pan, szatanie, niech cię zgromi Pan, który obrał Jeruzalem! Czyż nie jest ono głównią wyrwaną z ognia?*

Szata (Za 3,1-5)

- *3. A Jozue był ubrany w szatę brudną i tak stał przed aniołem.*
- *4. A ten tak odezwał się i rzekł do sług, którzy stali przed nim: Zdejmijcie z niego brudną szatę! Do niego zaś rzekł: Oto ja zdjąłem z ciebie twoją winę i każę cię przyoblec w szaty odświętne.*

Szata (Za 3,1-5)

- *5. Potem rzekł: Włóżcie mu na głowę czysty zawój! I włożyli mu na głowę czysty zawój, i przyoblekli go w szaty. A anioł Pana stał przy tym.*

Klamry Łk 15,1-32

- *Owca – zagubienie poza domem*
- *Drachma – zagubienie w domu*
- *Młodszy syn – zagubienie poza domem*
- *Starszy syn – zagubienie w domu*

Adresaci przypowieści

- *Grzesznicy, celnicy (owca – młodszy syn)*
- *Faryzeusze, uczeni w Piśmie (drachma – starszy syn)*



Wezwanie do radości

Wezwanie do radości

χαίρω (χαίρειν) – *cieszyć się, radować się,
być zadowolonym*

εὐφραίνω – *być radosnym, być wesółym*

Wezwanie do radości

- *Radość pasterza (w. 5) – χαίρων*

Wezwanie do radości

- *Radość pasterza (w. 5) – χαίρων*
- *Radość pasterza, przyjaciół i sąsiadów (w. 6) – συγχαρήτέ μοι*

Wezwanie do radości

- *Radość pasterza (w. 5) – χαίρων*
- *Radość pasterza, przyjaciół i sąsiadów (w. 6) – συγχαρήτέ μοι*
- *Radość w niebie (w. 7) – χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ*

Wezwanie do radości

- *Radość pasterza (w. 5) – χαίρων*
- *Radość pasterza, przyjaciół i sąsiadów (w. 6) – συγχαρήτέ μοι*
- *Radość w niebie (w. 7) – χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ*
- *Radość kobiety, przyjaciółek i sąsiadek (w. 9) – συγχαρήτέ μοι*

Wezwanie do radości

- *Radość pasterza (w. 5) – χαίρων*
- *Radość pasterza, przyjaciół i sąsiadów (w. 6) – συγχαρήτέ μοι*
- *Radość w niebie (w. 7) – χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ*
- *Radość kobiety, przyjaciółek i sąsiadek (w. 9) – συγχαρήτέ μοι*
- *Radość aniołów Bożych (w. 10) – χαρὰ*

Wezwanie do radości

- *Radość pasterza (w. 5) – χαίρων*
- *Radość pasterza, przyjaciół i sąsiadów (w. 6) – συγχαρητέ μοι*
- *Radość w niebie (w. 7) – χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ*
- *Radość kobiety, przyjaciółek i sąsiadek (w. 9) – συγχαρητέ μοι*
- *Radość aniołów Bożych (w. 10) – χαρὰ*
- *Radość ojca i jego sług (ww. 23-24) – εὐφραίνεσθαι*

Wezwanie do radości

1. *Radość pasterza (w. 5) – χαίρων*
2. *Radość pasterza, przyjaciół i sąsiadów (w. 6) – συγχάρητέ μοι*
3. *Radość w niebie (w. 7) – χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ*
4. *Radość kobiety, przyjaciółek i sąsiadek (w. 9) – συγχάρητέ μοι*
5. *Radość aniołów Bożych (w. 10) – χαρὰ*
6. *Radość ojca i jego sług (ww. 23-24) – εὐφραίνεσθαι*
7. *Brak radości starszego syna (w. 32) – εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι*

Wezwanie do radości

- Οὕτως, λέγω ὑμῖν, χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῶ μετανοοῦντι.
- *Taka, mówię wam, jest radość wśród aniołów Bożych nad jednym grzesznikiem, który się upamięta.*